

СОЦІАЛЬНА АКТИВНІСТЬ МОЛОДІ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДОГО ГРОМАДЯНИНА-ПАТРІОТА

Бекдамірова Л. З.

Україна, м. Запоріжжя, Запорізькій національний технічний університет.

Патріотизм - це не означає лише одна любов до своєї Батьківщини.

Це значно більше. Це - свідомість своєї невід'ємності від Батьківщини і невід'ємне переживання разом з нею щасливих і її нещасних днів.

А. Н. Толстой

Майбутнє будь-якого суспільства в значній мірі визначається громадською свідомістю молоді, яка щорічно вступає в активне соціально-політичне життя.

Це можливо якщо в молоді немає соціально активної позиції. Адже саме соціальна сфера формує громадянське суспільство.

В наш час в умовах цивілізованого суспільства необхідними елементами життєвої позиції особистості виступають громадянськість та патріотизм.

Громадянськість можна визначити в трьох основних напрямках:

1) як свідоме та активне виконання людиною своїх громадянських обов'язків та громадянського боргу, розумне використання своїх цивільних прав та свобод;

2) як політичну позицію особистості, яка реалізується в його готовності та здібності до участі в рішенні громадських та державних проблем, у відчутті ним власної участі у соціальних процесах та інтересі до них;

3) якісний стан суспільства та особистості, який досягнений в процесі розвитку, протилежний за змістом традиційності, ірраціональності, який будується на принципах раціоналізму та вільного обміну результатами своєї діяльності. При цьому громадянськість постає атрибутом громадянського суспільства.

Патріотизм, в свою чергу, це етичний та політичний принцип, соціальне відчуття, яке проявляється в любові до своєї країни, турботі про її процвітання та благополуччя, в бажанні зберегти характер та культурні особливості своєї Батьківщини. Патріотизму властиве емоційно-психологічне ставлення до країни та держави, яке виражається в символічній формі.

Поняття «громадянськість» та «патріотизм» тісно взаємопов'язані між собою, оскільки вони характеризують зв'язок особистості, суспільства та держави, однак між ними є відмінності. Громадянськість - це не просто формально-правова категорія, пов'язана з певним набором технологій для здійснення окремої волі приватної особи, а патріотизм, доведений в буквальному розумінні до логічного завершення, тобто що набув форми раціональної правосвідомості і що оформився в систему інститутів цивільного суспільства.

Сьогоднішня молодь - майбутнє України. Саме молоді належить приймати стратегічне рішення на наступних етапах, будувати та розвивати демократичне громадянське суспільство, саме молоді забезпечує соціальну мобільність суспільства та постає джерелом ініціативи та вдосконалення всіх сфер суспільного життя.

В наш час у молодіжному середовищі спостерігається тенденція апатії до більшості процесів, які відбуваються в країні. Тому необхідною умовою включення молоді у суспільне життя є розвиток самоорганізації та соціальної активності молоді. Найбільш цьому відповідає активна участь молоді у справах регіону та держави.

Проблема соціальної активності молоді в сучасній Україні дуже актуальна. Це визначається необхідністю подолання негативних тенденцій в молодіжному середовищі, важливістю орієнтації на пріоритет загальнолюдських цінностей. Завданням будівництва правової держави та громадянського суспільства на демократичних принципах. На сьогоднішній день України знаходиться на початковому етапі розвитку та сприянню соціальної активності молоді, однак вона робить перші кроки в цьому напрямку.

Соціальна активність - це сукупність форм людської діяльності, свідомо орієнтованої на рішення завдань, які постають перед суспільством, соціальною групою в цей період. Соціальна активність може проявлятися у різних сферах: трудовій, громадсько-політичній, культурній.

Не вся молодь нашої країни є соціально орієнтованою, але більшість приймає участь у різних молодіжних організаціях, в органах студентського самоуправління, координаційних радах, волонтерських проектах. Соціально активна молодь відрізняється своєю поведінкою та концентрацією на духовній, а не тільки матеріальній стороні життя.

Соціалізація молоді в юному віці - ось одне з первинних завдань сучасної держави, яка хоче бути, а не здаватися цивілізованим і розвиненим. Можливість

здобути гідну освіту і, як наслідок, мати стабільність в житті і упевненість в завтрашньому дні, працюючи на добре оплачуваній роботі - одна з найважливіших вимог молодих людей сьогодні. З цими проблемами молодь не в силах впоратися самостійно - необхідна підтримка держави, бажано на вищому рівні. Регулярна, стабільна, дієва.

Вирішення проблем патріотичного виховання повинне ґрунтуватися на глибокому вивченні і усесторонньому аналізі всіх змін, що характеризують особливості сучасної молоді і всього українського суспільства. Важливого значення набувають пошуки і розробки принципово нових підходів до створення якісно нових основ у виховній діяльності з підростаючим поколінням, орієнтованих на оновлену структуру його цінностей і інтересів, відповідних найважливішим тенденціям розвитку нашого суспільства.

Види та форми молодіжної діяльності:

1) участь в різних молодіжних організаціях (до яких можна також віднести Європейський молодіжний парламент, Євразійський молодіжний парламент, в кінці січня 2013 року представниками молодіжних організацій Криму внесено пропозицію створення Молодіжного парламенту при ВР АРК), органах студентського самоврядування (студпарламенти) і координаційних радах (наприклад, Координаційна рада молодих юристів при Мін'юсті України), - тобто, поступово з'являться механізми впливу молоді на державну політику;

2) соціальні проекти молоді на громадських засадах(просвітницькі програми, програми роботи з дітьми, молоддю, людьми із спеціальними потребами, людьми похилого віку, ветеранами);

3) волонтерські проекти (організація різних фестивалів, добродійні вечори, поїздки в дитбудинки, адресна добродійна допомога).

Окрім вище зазначений видів діяльності молоді в Україні існують й інші соціальні проекти, громадські рухи.

Суспільний рух «Український вибір», основним гаслом вибрали слова «Країною управляєш ти!», в яких закладено 2 основних компонента: соціальна активність та формування громадянського суспільства. Основним компонентом реалізації гасла є наявність діючих інститутів громадянського суспільства, що дозволить досягти справжнього народовладдя, а другим не менш важливим компонентом є саме соціальна активність громадян нашої країни та відповідальність в питаннях прийняття рішення. Але відомо, що наша країна стоїть на першому етапі розвитку громадянського

суспільства та інституту референдуму, який є невід'ємним та одним з найважливіших інструментів здійснення справжнього народовладдя.

Якщо говорити про соціальну активність, то варто відзначити, що це цілий комплекс різних компонентів – це і соціальне проектування, активна робота в соціальних мережах, робота із засобами масової інформації, робота з фото, відео. Саме ці критерії стали основою проекту ОД «Український вибір», «Програма підтримки молодіжних ініціатив», «Україна обирає». Ключове завдання проекту – підвищення соціальної активності молоді.

Зацікавлені у розвитку соціальної активності молоді:

1.) Молодь, оскільки за допомогою участі в соціальних проектах, вона має можливість самореалізації, налагодження зв'язків і комунікації, підвищення творчого потенціалу (адже генеруючи нові ідеї, молодь сприяє формуванню і поліпшенню цивільного суспільства) – це є прекрасною мотивацією.

2.) Суспільство, оскільки різні соціальні проекти спрямовані на формування і поліпшення цивільного суспільства.

3.) Держава, оскільки молодь бере на себе частину її функцій (Програма правового виховання дітей, якою керують Міжнародні та Національні нормативно-правові акти).

Соціальна активність молоді багато в чому залежить від уявлень молодого покоління про цивільне суспільство, від ставлення до його ідей та ідеалів, від відповідних ціннісних орієнтирів і установок на прояв цивільної активності, від ставлення до структур цивільного суспільства (наприклад, до громадських організацій).

Висновки

Таким чином, можна зазначити, що рівень патріотизму та громадянська свідомість молоді тісно пов'язані із її соціальною активністю. Тому для становлення молодого громадянина-патріота необхідне включення молоді в процес прийняття суспільно значущих рішень, складання у неї соціального контакту з країною, який закріпить обов'язки вирішувати проблеми своєї держави та її населення. Також держава повинна проводити соціальну політику задля регулювання соціальної активності молоді шляхом сприяння її розвитку та захисту від незаконних втручань. Важливо, щоб молодь була зацікавлена проектами держава, щоб вони співпадали з інтересами молоді, адже так виходить досягати позитивного результату простіше, швидше та ефективніше.

На даному етапі потрібно в першу чергу налагодити систему ефективного лобізму інтересів соціально активної молоді як першого кроку на шляху до формування молодого громадянина-патріота!

Література

1. Ануфриев Е.А. Социальный статус и активность личности. (Личность как объект и субъект общественных отношений), М.: Издательство Московского университета, 1984.- 288 с.
2. Интернет-издание «Глагол»: <http://glagol.in.ua/2013/02/12/v-kieve-obsudili-sotsialnuyu-aktivnost-molodyozhi-kak-shag-k-postroeniyu-grazhdanskogo-obshhestva/#ixzz2iNIPjGfy>
3. Морозова Т. И. Проблема формирования гражданственности и патриотизма у современной молодёжи // Научные ведомости БелГУ. Серия: Философия. Социология. Право. 2010. №14. С.95-99.
4. Наумов С.Ю., Чернышкина Н.Я. Гражданское и патриотическое воспитание молодежи: Учеб. пособие / Предисл. Ю.И. Тарского. – Саратов: Поволжская академия государственной службы им. П.А. Столыпина, 2007. – 172 с.
5. Соколова Е. С. Социальная активность современной российской молодёжи // ЗПУ. 2011. №1. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnaya-aktivnost-sovremennoy-rossiyskoy-molodezhi>.